

SVENSKT NÄRINGSLIV

Justitiedepartementet
Enheten för fastighetsrätt och
associationsrätt
Anna Uppfeldt

Vår referens/dnr:

2020-218

103 33 Stockholm

Er referens/dnr:

Ju2020/04525/L1

2021-03-10

Remissvar

Svenskt Näringslivs yttrande över Ds 2020:26, Bättre skydd för tekniska företagshemligheter

Föreningen Svenskt Näringsliv har givits möjligheter att lämna synpunkter på Ds 2020:26, Bättre skydd för tekniska företagshemligheter, och vill framföra följande. Föreningen Svenskt Näringsliv tillstyrker utredningens förslag. Frågan är av stor betydelse inte bara utifrån ett näringslivsperspektiv utan även för Sverige som nation. Utredningens förslag bör därför införas och träda ikraft såsom utredningen föreslår.

1. Företagshemligheternas roll och betydelse

Företagshemligheter har kommit att få en allt större betydelse för många typer av företag. Ett tydligt tecken på detta är den ökade mängden rättstvister som resulterar i domar från svenska domstolar, vare sig det är från allmänna domstolar eller från arbetsdomstolen.

Advokatfirman Baker McKenzie har tagit fram flera rapporter där de tittat på hur företag själva bedömer betydelsen av företagshemligheter. I en av rapporterna, "The Board Ultimatum, Protect and Preserve The Rising Importance of Safeguarding Trade Secrets" (2017), uppger 82 % av respondenterna att företagshemligheter är viktiga för att inte säga essentiella för deras verksamhet.

Dagens innovationer är ofta komplexa på ett sätt som gör att de sällan är föremål för en enda typ av immaterialrättsligt skydd. Detta är inte minst tydligt genom att även de allra mest tekniska innovationerna även ofta sätts i ett tjänstesammanhang, något som ofta kallas för tjänstefiering. I denna verklighet blir ofta företagshemligheterna det kitt som håller samman strategier och affärsplaner.

Precis som påpekas i utredningen är också hotbilden från många verksamheter av en helt annan art än tidigare.

Svenskt Näringsliv Confederation of Swedish Enterprise

Postadress/Address: SE-114 82 Stockholm Besök/Visitors: Storgatan 19 Telefon/Phone: +46 (0)8 553 430 00
www.svensknaringsliv.se Org. Nr: 802000-1858

Utifrån detta perspektiv är det av största betydelse att vi har ett fullgott skydd för företagshemligheter i Sverige. Vi bör rimligen ha ett skydd som är i närheten av det skydd som finns i andra länder i vår närhet.

2. Utredningens genomförande

Utredningen lämnar förslag som bitvis ligger nära tidigare lämnade förslag på området. Det gör att utredningens tunna omfattning kan accepteras. Det är dock många frågor som utredningen hade behövt titta närmare på, inte minst frågan om hur skyddet för företagshemligheter ser ut i Sveriges konkurrentländer.

För det fall att detta hade gjorts skulle den svenska särlösningen på området synliggjorts och därmed det akuta behovet av att reformera det svenska skyddet för företagshemligheter. För den som inte har hela bakgrunden kan förslagen se ut att hänga mer i luften än vad som faktiskt är fallet.

3. Särreglering för tekniska företagshemligheter

Utredningens förslag är välkommet och bör genomföras omgående. Det finns dock anledning att ifrågasätta att förslaget omfattar enbart tekniska företagshemligheter.

Den bild av innovation, innovationsprocesser och företagande som utredningen präglas av är långt ifrån dagens verklighet (se till exempel s. 60). Redan Schumpeters definition av innovation från 1930-talet byggde på att innovation handlar om att något hittar en marknad. En ny teknisk lösning kan vara en uppfinning, i patentlagens mening, men är inte en innovation förrän den hittat ut på marknaden. För att nå ut på marknaden är ofta den kommersiella informationen av avgörande betydelse. Ser man på många av de domar som finns i Sverige från de senaste tio åren är det ofta kommersiell information som stått i fokus.

Många av dagens innovationer är alltså inte ensidigt tekniska. En innovation kan ha sin bakgrund i undersökningar av konsumentbeteende för att därefter landa i en teknisk lösning. En innovation kan också ta sin utgångspunkt i administrativ information om ett företags förmåga att utföra vissa moment, såsom när logistiksystemet får vara styrande för de tekniska lösningar som väljs. Det kan vara svårt, för att inte säga omöjligt, att skilja ut vilken information som verkligen kan klassas som att den är teknisk. Detta gäller inte minst digitala innovationer.

I svensk lagstiftning har det traditionellt inte gjorts skillnad på skydd för olika typer av företagshemligheter. Undantag finns, men dessa har också kritiserats.¹ I en del andra länder, såsom exempelvis Frankrike, har tydlig skillnad gjorts i skyddet mellan olika typer av information.²

I en tid med allt fler tjänsteinnovationer ter det sig underligt att begränsa denna ansvarsregel till enbart tekniska företagshemligheter.³ Det bör därför utredas vilka förutsättningarna skulle

¹ Se till exempel Helgesson, C, Skyddet för affärshemligheter och de olika begreppen, Svensk Juristtidning 1997, s. 28-41.

² Se till exempel jämförelsen mellan tysk, fransk, nederländsk och svensk rätt, Helgesson, C, Affärshemligheter i samtid och framtid (2000), s. 373 f.

³ Se till exempel Wainikka, C, Att skydda innovationer – affärer, risker och möjligheter (2020), kapitel 7.

vara för att utvidga ansvaret även till företagshemligheter av kommersiell och administrativ karaktär.⁴ Från Svenskt Näringslivs sida är en sådan utredning brådskande, men inte tillräckligt brådskande för att försena genomförandet av utredningens förslag.

4. Personkretsen

Vem som gör vad i ett företag har förändrats mycket de senaste årtiondena. Där det tidigare i princip bara var tillsvidareanställda arbetstagare som utförde arbete är det idag en blandning av arbetstagare, med olika typer av anställningar, samt inte minst uppdragstagare och personer från bemanningsföretag.

Det är därför välkommet att kretsen av personer som kan omfattas av den föreslagna regleringen utvidgas till att inte bara omfatta arbetstagare. Konstruktionen är mer lämpad än en snävt definierad krets av personer och ligger i linje med hur andra länder har konstruerat sitt skydd för företagshemligheter.⁵

Definitionen av vilka som omfattas är dock tämligen oklar (se s. 69 och s. 132). Det ter sig underligt att lyfta ut personer som definitivt kan ha uppdrag som gör att de får tillgång till centrala företagshemligheter. Ingen kan ha undgått att det just nu finns ett aktuellt mål i svensk domstol som gäller en person som i en konsultroll kommit över företagshemligheter för att lämna dessa vidare till utländska underrättelseofficerare. Den bild som ges (s. 132) av att vissa typer av konsulter kan hållas utanför kärnverksamheten stämmer inte överens med verkligheten för många företag. Inte minst är beskrivningen av kretsen långt ifrån så tydlig som måste krävas när det gäller straffrättslig reglering.

En annan dimension värd att fundera på konsekvenserna av är den förändring i ansvar som sker när anställningen upphör. Denna skillnad, som också ligger i skadestandsregeln, ter sig alltför stor.

Johan Britz
Näringspolitisk direktör

Christina Wainikka
Policyexpert för immaterialrätt

⁴ Skillnaderna mellan de olika typerna av information beskrivs bland annat i Wainikka, C, Företagshemligheter – en introduktion (2010), kapitel 2.

⁵ Helgesson, C, Affärshemligheter i samtid och framtid, s. 374 f samt s. 390-400.